

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра цивільного, господарського та екологічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Директор ННІ ІГСН

Сергій ГРИЦАК
«29» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Спадкове право»

Галузь знань	081 право
Спеціальність	081 право
Рівень вищої освіти.....	перший (бакалаврський)
Освітня програма	право
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	4 семестр (7 та 8 чверть)
Мова викладання	українська

Викладач: професор Пушкіна Олена Вікторівна

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Спадкове право» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Право» спеціальності 081«Право» /Дніпро: Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра цивільного, господарського та екологічного права. – Д.: НТУ«ДП» 2024. – 23 с.

Розробник: доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри Пушкіна О.В.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
 - програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
 - алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 081 «Право» (протокол № 1 від 29.08.2024).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	8
5.1. Шкали.....	8
5.2. Засоби та процедури	8
5.3. Критерії	9
6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	18
7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	18
7.1. Основна рекомендована література	18
7.2. Нормативні документи	18
7.3. Інформаційні ресурси	22

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спадкове право – це галузь права, що регулює передачу майна, прав та обов'язків покійної особи після її смерті на спадкоємців. Дисципліна "Спадкове право" вивчає правові норми, процедури та принципи, які визначають спосіб спадкування майна, порядок складання заповіту, розподіл спадщини та встановлення прав спадкоємців. Студенти отримують знання про спадкові права та обов'язки спадкоємців, процедури визнання спадкоємців та врегулювання спорів, пов'язаних зі спадковими правами. Вивчення спадкового права допомагає студентам зрозуміти правові аспекти спадкування та набути необхідні навички для вирішення спадкових питань у професійній практиці.

Метою дисципліни "Спадкове право" є ознайомлення студентів з основними принципами та нормами, які визначають передачу майна та прав у разі смерті особи.

Реалізація мети вимагає здобуття дисциплінарних результатів навчання та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
Шифр ДРН	Зміст
ДРН-1	Оволодіти теоретичними знаннями щодо основних принципів, норм та процедур, що регулюють спадкування та передачу майна
ДРН-2	Вміти аналізувати та оцінювати складні спадкові ситуації, виявляти різні можливі варіанти спадкування та застосовувати відповідні норми і правила для вирішення спадкових питань
ДРН-3	Розуміти взаємозв'язок спадкового права з іншими галузями права
ДРН-4	Застосовувати набуті знання та розуміння спадкового права для аналізу та розв'язування реальних юридичних ситуацій, що виникають у професійній практиці
ДРН-5	Аналізувати та критично оцінювати юридичні факти, встановлювати правові аргументи, розробляти стратегії та розв'язувати спори, пов'язані зі спадковими правами
ДРН-6	Оволодіти теоретичними знаннями щодо етичних принципів, які важливі для ведення професійної практики в галузі спадкового права
ДРН-7	Розвинути практичні навички, необхідні для роботи зі спадковими питаннями, такі як підготовка документів, консультація клієнтів, вирішення спадкових спорів та складання заповіту

3. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
Лекційні	80	34	46	14	66
Практичні	-	-	-	-	-
Лабораторні	-	-	-	-	-
Семінари	40	17	23	6	34
РАЗОМ	120	51	69	20	100

4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ		80
ДРН-1	ТЕМА 1. Теоретичні основи спадкового права та процесу. Спадкові правовідносини	10
	1. Поняття, предмет спадкового права і процесу	
	2. Принципи спадкового права	
	3. Законодавство, що регулює спадкові правовідносини	
	4. Елементи спадкових правовідносин	
ДРН-2 ДРН-4 ДРН-5	ТЕМА 2. Відкриття спадщини. Склад спадщини	10
	1. Поняття відкриття спадщини та правове значення	
	2. Поняття та значення часу відкриття спадщини	
	3. Поняття та значення місця відкриття спадщини	
	4. Повідомлення спадкоємців про відкриття спадщини, органи та їх повноваження	
	5. Склад спадщини	
ДРН-2 ДРН-3 ДРН-6 ДРН-7	ТЕМА 3. Спадкування за заповітом	10
	1. Правові наслідки визнання заповіту недійсним	
	2. Право на заповіт та його реалізація в сучасних умовах	
	3. Принцип свободи заповіту, його реалізація в сучасних умовах	
	4. Проблеми спадкового договору	
	5. Посвідчення спадкового договору та договору довічного утримання	
	6. Договір довічного утримання як вид правочину	
ДРН-2 ДРН-3 ДРН-4 ДРН-5	ТЕМА 4. Спадкування за законом	10
	1. Юридичний склад спадкування за законом	
	2. Відмінність спадкування за законом від спадкування за заповітом	
	3. Черги спадкоємців за законом та їх склад	
	4. Зміна черговості при спадкуванні за законом	
ДРН-3 ДРН-4 ДРН-5 ДРН-6	ТЕМА 5. Реалізація спадкових прав	10
	1. Порядок прийняття спадщини	
	2. Відмова від прийняття спадщини	
	3. Правові наслідки прийняття та відмови від прийняття спадщини	
	4. Усунення від права на спадкування	
	5. Порядок відкриття спадщини відумерлою	
	6. Порядок прийняття спадщини	
ДРН-4 ДРН-5 ДРН-7	ТЕМА 6. Охорона та поділ спадкового майна	10
	1. Підстави для вжиття заходів з охорони спадкового майна	
	2. Заходи по охороні і управлінню спадковим майном	
	3. Управління спадковим майном	
	4. Поділ спадкового майна	
	5. Відповідальність спадкоємців по боргах спадкодавця	

	6. Підстави для вжиття заходів з охорони спадкового майна	
ДРН-4	ТЕМА 7. Оформлення права на спадщину	10
ДРН-5	1. Загальні положення щодо оформлення права на спадщину	
ДРН-6	2. Процесуальні особливості видачі свідоцтва про право на спадщину	
ДРН-7	3. Спадкова справа	
Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	4. Внесення змін до свідоцтва чи скасування свідоцтва про право на спадщину	
ДРН-3	ТЕМА 8. Спадковий договір	10
ДРН-4	1. Нормативна база	
ДРН-5	2. Поняття спадкового договору	
ДРН-6	3. Предмет договору	
ДРН-7	4. Державна реєстрація Спадкових договорів	
	5. Особливості спадкового договору з участю подружжя	
	6. Видача свідоцтв про право власності на частку в спільному майні подружжя в разі смерті одного з подружжя	
	7. Забезпечення виконання спадкового договору	
	8. Відшкодування витрат	
	9. Розірвання спадкового договору	
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ		40
ДРН-1	Історія розвитку спадкового права та спадкового законодавства.	6
ДРН-2	Поняття та джерела спадкового законодавства України	6
ДРН-3	Поняття, суб'єкти та склад спадкових правовідносин. та сім'я.	6
ДРН-4	Заповіт. Спадкування за заповітом. Підстави недійсності заповіта	6
ДРН-5	Спадкування за законом. Черги спадкоємців	6
ДРН-6	Нотаріальне провадження. Захист спадкового майна	8
ДРН-7	Спадковий договір	8
РАЗОМ		120

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

5.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити ЄКТС навчальної дисципліни зараховується, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

5.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (тестування, контрольні завдання, співбесіда тощо) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні питання	усне опитування, бліцопитування, дискусії методи: евристичних питань, частково-пошуковий, діалогового спілкування	виконання підсумкового контрольного завдання або тестування	визначення середньозваженого результату поточних контролів; оцінювання підсумкової контрольної залікової роботи або підсумкове тестування
семінарські	контрольні завдання, співбесіда	виконання контрольних завдань, дискусія методи: study case, робота в малих групах		

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час іспиту має право пройти підсумкове оцінювання, яке містить питання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

5.3. Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни «Спадкове право» необхідні такі види занять, як лекції, семінарські заняття та самостійна робота. На лекціях здобувачі вищої освіти ознайомлюються переважно з теоретичною частиною матеріалу, що закріплюється та поглиблюється на семінарських заняттях. Вивчення дисципліни може включати й дистанційну організацію навчання, зокрема, за допомогою дистанційної платформи MOODLE.

Для оцінювання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни «Спадкове право» можуть використовуватись різні форми та методи контролю знань здобувачів вищої освіти: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповіді, вільна дискусія, співбесіда, обговорення рефератних повідомлень, підготовка есе, розв'язання казусів та задач, індивідуальні завдання та інші. Аудиторна робота здобувача на заняттях оцінюється безпосередньо викладачем при

проведенні заняття. Участь в аудиторних заняттях передбачає активне включення здобувача в дискусії із викладачем та іншими здобувачами групи, ставлення питань, поширення власних думок, вражень та досвіду. Також оцінюється системність та активна участь у груповій діяльності. Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни «Спадкове право» здійснюється шляхом виставлення балів за кожний вид навчальної діяльності за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль з дисципліни проводиться протягом семестру з метою діагностування рівня знань, умінь та навичок. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей та результатів навчання здійснюється на семінарських заняттях. За змістом він включає два аспекти: якість засвоєння матеріалу, який охоплюється темами навчальної дисципліни, та сумлінність здобувачів у їх практичній та самостійній роботі. Семінарські заняття можуть контролюватися через перевірку, оцінку й аналіз виконання контрольних завдань, наданих викладачем. Навчальним курсом передбачена варіативність у семінарських заняттях. Це виражається як у формі занять (дискусії, дебати, обговорення, кейс-стаді, підготовка контрольних завдань), так і у тематиці. Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях оцінюється викладачем самостійно.

Певні завдання можуть виконуватися з використанням відповідних електронних ресурсів та додаткових матеріалів.

До критеріїв оцінювання якості підготовки до семінарських занять та/або контрольних завдань відноситься:

- рівень знань (глибина і міцність, користування понятійним апаратом, послідовність і точність відповіді);
- навички самостійної роботи (опрацювання додаткової літератури, робота з законодавством).

Робота на семінарських заняттях та/або виконання контрольних завдань оцінюються максимально у 10 балів кожне, причому:

8 – 10 балів – вміння повністю та систематично викласти отримані знання. У такому випадку, студент здатен виявити пізнавальну активність та показати інтерес до практичних завдань. Йому притаманні навички аналізу та синтезу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, формулювання висновків та узагальнень. Додатково, студент здатний опиратися на відомі факти і відомості. Хоча можуть виникнути окремі непомітні помилки, студент самостійно може їх виправити. Він виявляє пізнавальний інтерес до практичного завдання і проявляє творчий підхід у його виконанні;

5 – 7 балів – повне та систематичне викладення отриманих знань. Студент здатний виділити істотні ознаки навчальної дисципліни за допомогою аналізу та синтезу, встановити причинні зв'язки та сформулювати висновки та

узагальнення. Хоча можуть зустрічатися окремі несуттєві помилки, студент самостійно може їх виправити. Важливо, що студент підтверджує свої знання відомими фактами і відомостями;

2 – 4 балів – неповне викладення одержаних знань, але це не перешкоджає засвоєнню наступного матеріалу програми. Хоча можуть бути суттєві помилки, їх можна виправити за допомогою викладача. Студент може зазнавати труднощів у виділенні суттєвих ознак навчальної дисципліни, а також у встановленні причинних зв'язків і формулюванні висновків;

0 – 1 балів – неповне, нелогічне і безсистемне викладення навчального матеріалу, що супроводжується суттєвими помилками, які навіть не виправляються за допомогою викладача. Здобувач вищої освіти може проявляти повне незнання або нерозуміння навчального матеріалу, не здатний дати відповідь на будь-яке поставлене запитання. Він потребує додаткових запитань від викладача, недостатньо самостійний. Проявляє пасивність і відсутність пізнавального інтересу до предмету, що вивчається. Недостатня увага під час занять та брак інтересу до практичних завдань також можуть спостерігатись.

Оцінюється навчальна робота студента з другого по шосте семінарські заняття та/або виконання контрольних завдань. Максимальна кількість балів за семінарські заняття та/або виконання контрольних завдань складає 50 балів.

Самостійна робота може здійснюватися у таких формах як підготовка до семінарських занять, самостійне вивчення додаткової літератури та додаткових питань, самостійне ознайомлення з нормативно-правовою базою, розв'язання завдань, робота з інформаційними ресурсами, підготовка до заліку. Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності здобувачів вищої освіти при самостійній роботі оцінюється викладачем самостійно у 0 – 20 балів.

Підсумковий контроль – комплексне оцінювання рівня сформованості дисциплінарних компетентностей. Метою підсумкового контролю є комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни за чверть, семестр або навчальний рік.

Для навчальної дисципліни «Спадкове право» передбачений підсумковий контроль у формі **диференційованого заліку**.

Залік відбувається у письмовій формі та/або з використанням можливостей дистанційної платформи MOODLE шляхом виконання підсумкової залікової роботи. Дозволяється після або під час письмового заліку проводити співбесіду зі здобувачем вищої освіти для уточнення оцінки, як з ініціативи викладача, так і з ініціативи студента.

За умови отримання студентом **не менше 60 балів** за результатами поточного контролю, викладач, враховуючи активну та системну роботу здобувача на заняттях та/або на платформі MOODLE, може на підставі

результатів поточного контролю визначити та визнати загальну оцінку за залік без участі здобувача.

За умови отримання **менше 60 балів** за результатами поточних контролів студент повинен пройти підсумковий контроль.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент має право до кінця сесії виконати комплексну контрольну роботу, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання для покращання підсумкової оцінки.

Залік передбачає підсумкове оцінювання рівня знань здобувача шляхом виконання контрольного підсумкового тестування.

Кількість питань – 20. За кожну вірну відповідь на питання здобувач отримує 1,5 балів. Максимальна кількість балів за підсумкове тестування складає **30 балів**.

Загальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни розраховується шляхом врахування балів, які здобувач отримав за семінарські заняття та/або виконання контрольних завдань з курсу дисципліни **0-50 балів**, самостійна робота – **0-20 балів**, підсумкове оцінювання – **0-30 балів**. Максимальна кількість балів з навчальної дисципліни складає **100 балів**.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
□ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
□ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: – виявляти роблеми; – формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; – обирати адекватні методи та інструментальні засоби; – збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; – використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> □ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; □ збір, інтерпретація та застосування даних; □ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; 	95-100
	- доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Відповідальність і автономія		
<ul style="list-style-type: none"> □ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; □ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p>	95-100
<p>навчальних контекстах;</p> <ul style="list-style-type: none"> □ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; □ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; □ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

- мультимедійне обладнання;
- інформаційно-комунікаційні засоби;
- персональні комп'ютери.

Дистанційна платформа Moodle, корпоративне електронне середовище «Microsoft Office 365».

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

7.1. Основна рекомендована література

1. Сімейне право України: Підручник/ Л.М. Баранова, В.І. Борисова, І.В. Жилінкова та ін.; За заг. ред. В.І. Борисової та І.В. Жилінкової. - К.: Юрінком Інтер, 2020. - 264с.
2. Гурська Т. Охорона здоров'я і репродуктивні права жінок (цивільноправовий аспект) // підприємництво, господарство і право. - 2019. - № 2.
3. Дзера О. Деякі проблеми врегулювання відносин власності подружжя в новому Сімейному кодексі України // Юридична Україна. - 2018. - № 1.
4. Короткова Л., Віхров О. Сімейне право України (історичний огляд) // Право України. - 2019. - № 11-12.
5. Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України / За ред. Ю.С. Червоного. Перевипуск - К.: Істина, 2020. - 464с.
6. Ромовська З.В. Українське сімейне право: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Правова єдність, 2019 р.
7. Ромовська З. В. Українське цивільне право. Спадкове право. Підручник / За ред. - К.: Дакор, 2013. - 304с.
8. Кухарев О.Є. Спадкове право Україн: /навч-практ. посіб.- К.: Правова єдність, 2013р.-328с.
9. Дякович М.М. Правовий режим майна подружжя / М.М. Дякович // Довідник нотаріуса. - 2020. - № 2. - С 15-16.
10. Шевченко А. Становлення та розвиток основних інститутів українського шлюбно-сімейного права Х-ІХ ст.ст. Монографія / А. Шевченко, В. Озель.-Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2019.-292.

7.2. Нормативні документи

Міжнародно-правові акти

1. Загальна декларація прав людини. Документ Організації Об'єднаних Націй, прийшлий і проголошений Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

2. Конвенція про захист прав людини та основних свобод. Рим, 4 листопада 1950 року. Ратифіковано Законом України від 17.07.97 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

3. Європейська соціальна хартія. Страсбург, 3 травня 1996 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text

4. Європейська конвенція про громадянство. Документ Ради Європи, Страсбург, 6 листопада 1997 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_004#Text

5. Конвенція про правову допомогу та правові відносини в цивільних, сімейних та кримінальних справах. Міжнародна угода від 22 січня 1993 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text

6. Віденський Міжнародний план дій з проблем старіння. Документ Організації Об'єднаних Націй, Відень, 5-6 серпня 1982 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://regulation.gov.ua/documents/id209083/tasks>

7. Конвенція про права дитини. Документ Організації Об'єднаних Націй, схвалено на 44-й сесії Генеральної Асамблеї ООН, резолюція 44/25 від 20 листопада 1989р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

8. Декларація про соціальні і правові принципи, що стосуються захисту і благополуччя дітей, особливо при передачі дітей на виховання і їхнє усиновлення на національному і міжнародному рівнях. Прийнята резолюцією 41/85 Генеральної Асамблеї від 3 грудня 1986 року // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

9. Конвенція про захист дітей та співробітництво в галузі міждержавного усиновлення. Документ Ради Європи, прийнятий сесією Гаазької конференції з міжнародного приватного права 29 травня 1993 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_365#Text

10. Європейська конвенція про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми. Документ Ради Європи, Люксембург, 20 травня 1980 року // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_327#Text

11. Конвенція про стягнення за кордоном аліментів. Документ Організації Об'єднаних Націй від 20 червня 1956 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_425#Text

12. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Документ Організації Об'єднаних Націй від 18.12.1979 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text

13. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. Документ Організації Об'єднаних Націй від 16.12.1966 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text

14. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. Документ Організації Об'єднаних Націй від 16.12.1966 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

15. Європейська Конвенція про усиновлення дітей (переглянута). Україна підписала 27.11.2008 р. Дата ратифікації 15.02.2011р. (із застереженням) // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a17#Text

Національне законодавство

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua)

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>

2. Конвенція про стягнення аліментів за кордоном від 20.06.1956 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua)

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_425#Text

3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

5. Цивільний процесуальний кодекс України 18.03.2004 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

6. Закон України від 26.04.2001 року «Про охорону дитинства» // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>

7. Закон України від 13.01.2005 року «Про забезпечення організаційноправових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text>

8. Закон України «Про ратифікацію Європейської Конвенції про усиновлення дітей (переглянута) від 15.02.2011 р. № 3017-IV // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a17#Text

9. Закон України від 02.09.1993 р. «Про нотаріат». // Офіційний сайт Верховної Ради України.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-16#Text>

10. Порядок стягнення аліментів на дитину (дітей) у разі виїзду одного з батьків для постійного проживання в іноземній державі, з якою не укладено договір про надання правової допомоги, затверджений постановою Кабінету Міністрів України. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1203-2002-%D0%BF#Text>

11. Декларація про загальні засади державної політики України стосовно сім'ї та жінок, затверджена постановою Верховної Ради України від 05.03.1999р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475-14#Text>

12. Положення про дитячий будинок сімейного типу, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-%D0%BF#Text>

13. Положення про прийомну сім'ю, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2002-%D0%BF#Text>

14. Перелік видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.02.1993 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/146-93-%D0%BF#Text>

15. Порядок стягнення аліментів на дитину (дітей) у разі виїзду одного з батьків для постійного проживання в іноземній державі, з якою не укладено договір про подання правової допомоги, затверджений постановою Кабінету

Міністрів України від 19.08.2002 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1203-2002-%D0%BF#Text>

16. Порядок розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові) фізичної особи, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/915-2007-%D0%BF#Text>

17. Постанова КМУ від 8.10.2008 р. N 905 (діє з 1.12.2008 р.) Про затвердження порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей // Офіційний сайт Верховної Ради України (www.rada.gov.ua).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/905-2008-%D0%BF#Text>

7.3. Інформаційні ресурси

www.rada.gov.ua www.kmu.gov.ua

www.bank.gov.ua

www.president.gov.ua

www.court.gov.ua

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Спадкове право»
для бакалаврів спеціальності 081 «Право»

Розробник: **Пушкіна Олена Вікторівна**

У редакції автора

Підготовлено до виходу в світ у
Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19